

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/33/2023
Identifikačné číslo spisu:	8120204592
Dátum vydania rozhodnutia:	20.03.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8120204592.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O.S. Š., narodeného XX. M. XXXX, C., Š. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, Svidník, Sovietskych hrdinov 163/66, IČO: 31 954 448, proti žalovanej Tatra banka, a.s., Bratislava, Hodžovo námestie 3, IČO: 00 686 930, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 394,22 eura a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20 Csp 70/2020, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. augusta 2021, sp. zn. 11 CoCsp 7/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. augusta 2021, sp. zn. 11 CoCsp 7/2021 v časti potvrdzujúceho výroku týkajúceho sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v čl. VII. Záverečné ustanovenia v bodoch 3.3 a 3.4 zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 2613729952 z 8. júna 2017 ako aj vo výroku o trovách konania z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 21. decembra 2020 č.k. 20Csp 70/2020-45 uložil žalovanej povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 394,22 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 394,22 eura od 15. mája 2020 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.); súčasne určil, že zmluvná podmienka uvedená v čl. VII. Záverečné ustanovenia v bodoch 3.3 a 3.4 zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 2613729952 z 8. júna 2017 (ďalej len „spotrebiteľská zmluva“) v znení „Osobné údaje dlžníka sú v nevyhnutnom rozsahu poskytované osobám uvedeným v bode 3.1, a to za účelom jednoznačnej identifikácie dlžníka, poskytovania zabezpečovania a vykonávania finančných a s nimi súvisiacich služieb a produktov a ďalšie účely dohodnuté v zmluve. Dlžník v tých prípadoch, kedy sú jeho osobné údaje spracúvané na základe súhlasu, súhlasí so spracovaním poskytnutých osobných údajov do informačného systému veriteľa a s ich poskytovaním na spracovanie do informačného systému v rozsahu nevyhnutnom pre naplnenie konkrétneho účelu spracovania osobám uvedeným vyššie za účelom podľa predchádzajúcej vety, a to aj v prípade cezhraničného toku informácií do krajín, ktoré poskytujú primeranú úroveň ochrany v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov. Súhlas dlžníka podľa bodu 3.3 sa poskytuje na dobu trvania záväzkového vzťahu a päť rokov po jeho zániku, ak

v konkrétnom súhlase nie je s dlžníkom dohodnutá iná doba jeho trvania. Inak sú osobné údaje dlžníka spracúvané počas doby trvania konkrétného účelu spracúvania.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (výrok II.) a napokon priznal žalobcovi proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením (výrok III.). V dôvodoch svojho rozhodnutia po skutkovej stránke uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca ako dlžník a žalovaná ako veriteľka uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovaná poskytla žalobcovi úver vo výške 3 840 eur. Na základe tvrdení žalobcu a po preskúmaní samotnej zmluvy prvoinštančný súd dospel k záveru, že v predmetnej zmluve absentuje údaj o termíne konečnej splatnosti, ktorý musí byť určený presne, jasne, určito a zrozumiteľne. Nestačí len dedukcia z iných údajov uvedených v zmluve, napríklad z toho, že bolo dohodnutých celkovo 33 splátok a spotrebiteľ má byť jasne a zrozumiteľne informovaný o konkrétnom termíne, dátume konečnej splatnosti, ktorý musí byť v zmluve výslovne uvedený bez ohľadu na to, či je možné alebo nie je možné tento dátum vyvodit' z počtu splátok. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštalcie konštatoval, že sporná spotrebiteľská zmluva neobsahuje jednu z náležitostí v zmysle zákona podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 129/2010 Z.z.), už na základe čoho bolo možné konštatovať, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, navyše súd prvej inštalcie konštatoval aj nesprávne uvedenie výšky všetkých splátok, ku ktorému záveru dospel jednoduchým vynásobením počtu splátok a jej výšky a porovnaním údajov v zmluve. V danom prípade žalobca čerpal úver v celku vo výške 3 840 eur a uhradil pritom sumu 4234,22 eura. Pri konštatovanej absencii náležitosti uvedených v ustanovení § 9 ods. 2 písm. f) a l) zákona č. 129/2010 Z.z. a z toho vyplývajúcom závere o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru sa žalovaná bezdôvodne obohatila na úkor žalobcu o (žalovanú) sumu 394,22 eura, ktorú je povinná žalobcovi vrátiť a to spolu s príslušenstvom. Vo vzťahu k určeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa súd prvej inštalcie v prvom rade zaoberal naliehavým právnym záujmom žalobcu na požadovanom určení, pričom vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“). Konštatoval, že naliehavý právny záujem žalobcu v danej veci ako spotrebiteľa na požadovanom určení je daný bez toho, aby žalobca musel takýto naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať. Po preskúmaní spornej spotrebiteľskej zmluvy súd prvej inštalcie zhodne s názorom žalobcu označil za neprijateľné tie zmluvné podmienky, ktorými spotrebiteľ/klient udelil súhlas pre široký okruh neurčitých subjektov spracovávať jeho osobné údaje. Ak chýba individuálne dojednanie takéhoto širokého oprávnenia pre neurčitý počet subjektov uvedených v bode 3.1, tak ani odvolávka na zákon o bankách neobstoí, pretože sa tu vytvára nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

1.1. Súd prvej inštalcie predmet sporu právne posúdil podľa ustanovení § 52, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5, § 451 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, § 298 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a § 9 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Úroky z omeškania priznal žalobcovi v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ustanovením § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP a priznal úspešnému žalobcovi proti neúspešnej žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalovanej rozsudkom zo dňa 31. augusta 2021 sp. zn. 11 CoCsp 7/2021 napadnutý rozsudok súdu prvej inštalcie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Sporovým stranám nepriznal nárok na náhradu trov konania. Uviedol, že súd prvej inštalcie dostatočne jasným, zrozumiteľným a výstižným spôsobom vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Podrobným spôsobom objasnil na základe akých skutočností a na podklade akej právnej úpravy vec správne posúdil. V

nadväznosti na uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné opakovať, resp. dopĺňať rozhodnutie súdu prvej inštancie. Ďalej uviedol, že s namietanou argumentáciou žalovanej, týkajúcou sa správnosti eurokonformného výkladu, požiadavkou na aplikáciu uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 146/2017 ako aj posúdenia náležitosti zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch sa súd prvej inštancie dostatočným spôsobom vysporiadal. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, resp. neodôvodnené. Pokiaľ žalovaná v súvislosti s nesprávnou interpretáciou termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru zo strany súdu prvej inštancie poukazovala na znenie samotnej spornej spotrebiteľskej zmluvy, odvolací súd sa s jej argumentáciou nestotožnil. Poukázal na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená pred novelizáciou zákona o spotrebiteľských úveroch zákonom č. 279/2017 Z.z. teda v čase, keď zákon o spotrebiteľských úveroch kvalifikoval termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru ako obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, s absenciou ktorej bola spojená bezúročnosť a bezpoplatkovosť takéhoto úveru. Údaj, vyjadrený slovným spojením, konečná splatnosť úveru nastane: „V deň splatnosti poslednej 33. splátky (t.j. 32 mesiacov od splatnosti prvej splátky) v spojení s čl. III. bod 4. zmluvy“ aj odvolací súd považoval za nedostatočný. Konečná splatnosť úveru by mala byť uvedená minimálne konkrétnym mesiacom a rokom, pokiaľ termín splatnosti splátok zo zmluvy je jasný a transparentný. Za vecne správny považoval odvolací súd aj výrok súdu prvej inštancie, ktorým za neprijateľné v danej veci považoval, že v zmysle spornej podmienky spotrebiteľ udeľuje predformulovaný súhlas na poskytnutie osobných údajov bližšie neurčenému počtu subjektov (v zmluve bod III.1 písm. a až s). V uvedenom smere odvolací súd poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 14. marca 2013 vo veci C-415/11 Mohamed Azis c/a Mohamed Aziz c/a Caixa d'Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa (Catalunyacaixa), ktorým súdny dvor rozhodol, že článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Zároveň sa zdá, že na tieto účely je relevantné preskúmať právne postavenie uvedeného spotrebiteľa z hľadiska prostriedkov, ktoré má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok; na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery - neoficiálny preklad]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní. Odvolací súd nespochybnil skutočnosť, že banke vyplýva zo zákona o bankách povinnosť poskytovať informácie a doklady o záležitostiach týkajúcich sa klienta banky, ktoré sú predmetom bankového tajomstva tretím osobám, a to so súhlasom klienta alebo aj bez jeho súhlasu (osobám v citovanom zákone taxatívne vymenovaným). Súčasne však banka túto svoju zákonnú povinnosť nemôže vykonávať tak, že sama určí okruh subjektov, ktorým so súhlasom klienta poskytne bankové doklady a informácie a klient pod hrozbou straty možnosti získať spotrebiteľský úver spotrebiteľskú zmluvu obsahujúcu takéto ustanovenie podpíše. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP a ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalovaná v odvolacom konaní úspech nemala a nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalobcovi v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto odvolací súd nárok na ich náhradu sporovým stranám nepriznal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) podala dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňovala ustanovením § 420 písm. f) CSP a 421 ods. 1 písm. b) CSP. Namietala porušenie práva na spravodlivý proces, pričom vytýkanú vadu zmätočnosti videla v nepreskúmateľnosti, vnútornej protirečivosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré nedáva odpoveď na ňou vznesené podstatné otázky vo vzťahu k posudzovanej neprijateľnej podmienke. Tiež právne závery odvolacieho súdu sú nesprávne a preto aj jeho rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Konkrétnejšie žalovaná namietala, že plnenie zákonných povinností podľa zákona o bankách nemôže byť neprijateľnou podmienkou. Na tento argument odvolací súd nedal relevantnú odpoveď. Za ďalšie, odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí neodpovedal ani na otázku, či pri takom výklade neprijateľnej podmienky, ako ju interpretoval

vo výroku II. rozsudku súd prvej inštancie a zákona o bankách by bola žalovaná ako banka znevýhodnená voči nebankovým subjektom poskytujúcim identické služby, ktoré však nie sú viazané bankovým tajomstvom - k tomuto argumentu sa odvolací súd ani okrajovo nevyjadril. Ani takýto postup nie je v súlade s právom na spravodlivý proces. Odvolací súd v súlade s názorom súdu prvej inštancie založil rozsudok v žalovanej napadnutej časti na tom, že nad rámec § 91 ods. 1 tretej vety zákona o bankách formuloval dve dodatočné podmienky pre súhlas na poskytnutie bankového tajomstva, nesplnenie ktorých má viesť k neprijateľnosti súhlasu podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to 1/ súhlas nesmie byť udelený bližšie neurčenému počtu prijímateľov bankového tajomstva subjektov a 2/ banka nesmie podmieňovať uzavretie zmluvy udelením súhlasu. Pritom tieto podmienky nevyplývajú priamo zo zákona a už len preto sú v rozpore s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, že ochrana spotrebiteľa nepotrebuje „osobitnú expanzívnu interpretáciu“. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalovaná formulovala tak, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a síce „je súhlas klienta banky (spotrebiteľa) podľa § 91 ods. 1 tretej vety zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov na poskytnutie osobných údajov, ktoré sú zároveň bankovým tajomstvom uvedeným v zmluve o spotrebiteľskom úvere bez ďalšieho neprijateľnou podmienkou podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka len preto, že spotrebiteľ ním udeľuje v zmluve o spotrebiteľskom úvere predformulovaný súhlas na poskytnutie údajov bližšie neurčenému počtu subjektov, banka sama v zmluve o spotrebiteľskom úvere určí okruh subjektov, ktorým na základe tohto súhlasu môže poskytovať bankové tajomstvo týkajúce sa tohto klienta, ak klient pod hrozbou straty možnosti získať spotrebiteľský úver zmluvu obsahujúcu takéto ustanovenia podpíše?“. Za ďalšie, „Je súhlas podľa vyššie uvedeného bez ďalšieho neprijateľnou podmienkou podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak banka podľa príslušných právnych predpisov (zákona o bankách a GDPR) môže predmetné údaje poskytovať osobám uvedeným v tomto súhlase aj bez akéhokoľvek súhlasu klienta?“. Odvolací súd v napadnutom rozsudku na obe otázky odpovedal kladne, žalovaná však s jeho právnym posúdením resp. interpretáciou nesúhlasí, pretože nie je možné spravodlivo od banky žiadať, aby udelením predmetných súhlasov nepodmieňovala uzavretie zmluvy. Naopak vyžadovať tieto súhlasy pri uzatvorení zmluvy je s ohľadom na ich charakter plne oprávnené a legitímne - dokonca by sa dalo povedať, že je to na poskytovanie bankových služieb až nevyhnutné. Zo zhora uvedených dôvodov žalovaná dovolací súd žiadala, aby rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, resp., aby rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu v časti týkajúcej sa určenia neprijateľnej podmienky zamietne.

4. Žalobca v podanom vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedol, že napadnutý rozsudok netrpí vadou zmätočnosti, pretože odvolací súd sa dostatočne zaoberal všetkými právne významnými námietkami žalovanej v odvolacom konaní. Prípustnosť jej dovolania preto podľa § 420 písm. f) CSP nie je daná. Pokiaľ ide o ďalší dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP z východísk, na ktorých stavia žalovaná posudzovanie predmetnej zmluvnej podmienky v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 8. júna 2017 čl. VII. záverečné ustanovenia bod 3.3. a 3.4. vyplýva, že v spotrebiteľskej zmluve môže žalovaný/žalovaná ako dodávateľ formulovať súhlas s nakladaním s osobnými údajmi klienta spôsobom, aby jej bolo umožnené nakladať s osobnými údajmi v zásade podľa vlastnej úvahy. Z kontextu dovolania však vyplýva, že žalovaná ako dodávateľ posudzuje obsah zmluvných podmienok a to najmä bodu 3.1. pričom predmetom súdneho prieskumu bol bod 3.3. a 3.4., ktoré boli určené ako neprijateľné zmluvné podmienky vo výroku rozsudku prvoinštančného súdu. Z kontextu dovolania vyplýva, že podľa názoru žalovanej odvolací súd (ako aj prvoinštančný súd) nezistili skrz zákona o bankách a režimu GDPR správne skutkový stav a preto nesprávne vec právne posúdili ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Z toho dôvodu vo vzťahu k vyriešeniu tejto právnej otázky nepôjde o dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o napadnutie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné zistenie skutkového stavu. Uvedením vlastnej verzie skutkového stavu, ktorý žalovaná považuje za dôležitý, dovolateľka nesmeruje v tomto prípade proti právnemu posúdeniu veci, ale proti skutkovým zisteniam. Na základe uvedeného samotná koncepcia dovolania a argumentácia žalovanej vylučuje prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Pre prípad ak by dovolací súd napriek argumentácii žalobcu posúdil dovolanie žalovanej ako prípustné žiadal, aby dovolací súd vzal pri svojom rozhodovaní do úvahy aj skutočnosť, že predmetná zmluvná podmienka obsiahnutá v čl. VII. bod 3.3. a

3.4. zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 8. júna 2017 je koncipovaná svojím rozsahom širšie ako len rámec obchodného tajomstva podľa zákona o bankách, avšak v zásade na nakladanie s osobnými údajmi (bez určenia rozsahu) na akýkoľvek (neurčitý) účel. V snahe získať úver nezostávalo žalobcovi nič iné len pretlačiť zmluvu, na ktorej sa nachádza táto zmluvná podmienka, podpísať. Súhlas formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou navyše bez možnosti odmietnuť alebo ho odvolať, nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individualizovaný prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorých sa tento výslovne zákonom o ochrane osobných údajov požaduje. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby dovolací súd postupom podľa § 447 písm. f) CSP uznesením dovolanie odmietol, alternatívne dovolanie ako nedôvodné rozsudkom zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť

fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

13. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

14. V preskúmvanej veci žalovaná prípustnosť a dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) a § 431 ods. 1 CSP vyvodila z toho, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, je nepreskúmateľné, vnútorne protirečivé nedávajúce odpoveď na ňou vznesené podstatné otázky vo vzťahu k posudzovanej neprijateľnej podmienke (bližšie viď 3.).

15. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov jej bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

16. Podľa § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

17. Civilný sporový poriadok umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takom prípade sa môže obmedziť v odôvodnení len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. (Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

18. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je

nepreskúmateľné. Inak povedané k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/34/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 8Cdo/152/2018).

19. V zmysle judikatúry ústavného súdu platí, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľných spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

20. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

21. V danom prípade dovolací súd zistil, že žalovaná súčasťou svojich odvolacích námietok (č.l. 54 a nasl. spisu) okrem iného učinila aj námietku, že „plnenie zákonných povinností podľa zákona o bankách nemôže byť neprijateľnou podmienkou“. V uvedenom smere odvolací súd uviedol (a to aj s poukazom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie), že „...nespochybňuje skutočnosť, že banke vyplýva zo zákona o bankách povinnosť poskytovať informácie a doklady o záležitostiach týkajúcich sa klienta banky, ktoré sú predmetom bankového tajomstva tretím osobám, a to so súhlasom klienta alebo aj bez jeho súhlasu (osobám v citovanom zákone taxatívne vymenovaným). Súčasne však banka túto svoju zákonnú povinnosť nemôže vykonávať tak, že sama určí okruh subjektov, ktorým so súhlasom klienta poskytne bankové doklady a informácie a klient pod hrozbou straty možnosti získať spotrebiteľský úver spotrebiteľskú zmluvu obsahujúcu takéto ustanovenie podpíše...“. Takáto reakcia bola podľa názoru dovolacieho súdu na predmetnú námietku postačujúca; z uvedeného dôvodu preto žalovaná nedôvodne namietala odvolaciemu súdu nedostatočnú odpoveď. Za ďalšie odvolateľka/dovolateľka namietala, že pri takom výklade neprijateľnej podmienky, ako ju interpretoval v zmysle zákona o bankách súd prvej inštancie a odvolací súd, bola „ako banka znevýhodnená voči nebankovým subjektom poskytujúcim identické služby; bola by diskriminovaná voči iným sťažiteľom; žalobca mal právo kedykoľvek súhlas odvolať“. Na tieto argumenty už ale odvolací súd v dôvodoch napadnutého rozhodnutia nedal relevantnú odpoveď resp. neodpovedal na predmetné námietky. Takisto nereagoval na odvolacie námietky žalovanej, že dôvody, ktoré viedli prvoinštančný súd k záveru o neprijateľnosti súhlasu (súhlas by mal byť naformulovaný individualizovane; banka nesmie podmieňovať uzavretie zmluvy udelením súhlasu) na poskytnutie bankového tajomstva sú v rozpore so zákonom resp. z neho (viď zákon o bankách) nevyplývajú. Vychádzajúc z uvedeného vyplýva, že dovolateľka v súvislosti s uplatnenou vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP dôvodne namietala náležité nevysporiadanie sa s podstatnou argumentáciou uplatnenou v odvolaní, týkajúcou sa posúdenia neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej v článku VII. Záverečné ustanovenia v bodoch 3.3 a 3.4 spotrebiteľskej zmluvy o úvere. Nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania ale zároveň aj jeho dôvodnosť. Odôvodnenie napadnutého rozsudku nedáva dostatočnú odpoveď na uplatnenú podstatnú odvolaciu argumentáciu žalovanej v zmysle § 387 ods. 3 v spojení s § 393 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11).

22. Z týchto dôvodov dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu v zmysle § 449 ods. 1, 2 CSP a mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

23. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku dovolací súd nepristúpil ani k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Postupoval v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné posudzovať otázky súvisiace so správnosťou právneho posúdenia veci (1 Cdo 166/2017, 2 Cdo 88/2017, 3 Cdo 146/2018, 4 Cdo 191/2018).

24. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.